

Eucharistia, & poenitentia usque frequenter populo inculcanda.

Isai. 28. 16.

Rom. 9. 31.

1. Pet. 2. 7.

Sacramentis, & verbi Dei doctrina Ecclesiam maxime faveat.

terum verò, ut quoniam à clementissimo Deo ad communem omnium salutem proposita sunt, iis piè & religiosè utantur, atque ita Christianæ perfectionis desiderio exardescant, ut si Poenitentia præsertim & Eucharistia saluberrimo usu aliquamdiu careant, plurimum damni se fecisse existiment. Hæc autem facillè Pastores assequi poterunt, si quæ de Sacramentorum divinitate & fructu supra dicta sunt, auribus fidelium sæpius inculcabunt, primùm à Domino Salvatore nostro, à quo nihil nisi perfectissimùm proficisci potest, instituta esse: præterea, cum ministrantur, Spiritus Sancti intima cordis nostri permeantis efficacissimùm numen presto esse: deinde admirabili & certa curandarum animarum virtute prædita esse: tum per ea immensas illas Dominicæ Passionis divitias ad nos derivari. Postremò verò ostendent, totum Christianum ædificiùm a firmissimo quidem lapidis angularis fundamento inniti; verùm nisi verbi Dei prædicatione & Sacramentorum usu undique fulciatur, magnoperè verendum esse, ne magna ex parte labefactatum concidat. Ut enim per Sacramenta in vitam suscipimur ita hoc veluti pabulo alimur, conservamur & augemur.

DE BAPTISMI SACRAMENTO.

CAPUT II.

1. Cur expediat doctrinam Baptismi frequenter populis fidelibus inculcari.

Doctrina Sacramentorum quam sit utilis & necessaria.

Rom. 6. 3. 4. 5.

1. Cor. 6. 11. 12. & 13.

Galat. 3. 27.

Ephes. 5. 26.

Baptismi vis quam serio ac anxie suscipienda.

Ex iis quidem quæ hætenus de Sacramentis universè tradita sunt, cognosci potest quam necessarium sit ad Christianæ Religionis vel doctrinam percipiendam, vel pietatem exercendam, ea intelligere, quæ de illorum singulis credenda Catholica Ecclesia, proponit: sed si quis diligentius b Apostolum legerit, sine dubitatione ita statuet, perfectam Baptismi cognitionem à fidelibus magnoperè requiri: adeò non solum frequenter, sed gravibus verbis, & Spiritu Dei plenis ejus mysterii memoriam renovat, divinitatem commendat, atque in eo Redemptoris nostri mortem, sepulturam, & re-

resurrectionem nobis autem oculos, tum ad contemplandum, tum ad imitandum constituit. Quare Pastores nunquam se satis multam operam & studium in hujus Sacramenti tractatione collocasse arbitrentur.

2. Quando potissimum Parocho sermo de Baptismo sit instituendus.

Verùm præter eos dies, in quibus more majorum divini Baptismi mysteria potissimùm explananda essent, in Sabbato magno Paschæ & Pentecostes, quo tempore Ecclesia summa cum religione maximisque ceremoniis hoc Sacramentum celebrari consuevit, aliis etiam diebus occasionem capient de hoc argumento disserendi. Atque illud in primis tempus maximè opportunum ad eam rem videri poterit, si interdum cum Baptismus alicui ministrandus sit, fidelis populi multitudinem convenisse animadverberint. Tum enim facilius multò erit, si minus illeat omnia capita, quæ ad hoc Sacramentum attinent, pesqui, unum saltem aut alterum docere, cum fideles earum rerum doctrinam, quam auribus percipiunt, simul etiam sacris Baptismi ceremoniis expressam vident, pioque & attento animo contemplantur. Ex quo deinde fiet, ut unusquisque iis rebus admonitus, quas in alio geri videat, secum recorderetur, qua se sponsione Deo obligarit, cum Baptismo initiatus est; simulque illud cogitet, an vita & moribus talem se præbeat, qualem ipsa Christiani nominis professio pollicetur. Ut igitur, quæ docenda erunt, dilucidè exponantur, quanam sit Baptismi natura & substantia aperiendum est: si prius tamen ipsius vocis significatio explicetur.

3. Quid Baptismi nomen propriè denotet.

Ac Baptismum quidem Græcum esse nomen, nemo ignorat: quod etsi in sacris litteris non solum eam abluionem, quæ cum Sacramento conjuncta est, a sed etiam omne abluionis genus, b quod aliquando ad passionem translatum est, significat; tamen apud Ecclesiæ scriptores non quamvis corporis abluionem declarat, sed eam, quæ cum Sacramento conjungitur, nec sine præscripta verborum forma ministratur; qua quidem significatione c Apostoli ex Christi Domini instituto frequentissimè usi sunt.

4. Quibus præterea nominibus abluionem Sacramentalem Patres expresserint.

Alia quoque nomina ad eandem rem significandam Sancti Patres usurparunt. Sacramentum enim fidei appellare, quòd illos suscipientes universam Christianæ reli-

Solemnis Baptismus Sabbato Paschæ & Pentecostes agi solitus. Tert. lib. de Bapt. cap. 19. Basil. in exhort. ad Bapt. Ambr. in lib. de Myster. Pass. & serm. 62.

Octo Baptismi genera vide apud Dam. lib. 4. de Fide Orth. cap. 10. Greg. Nazianz. Orat. 40. a Isai. 24. 23. Marc. 7. 4. b Marc. 10. 38. Luc. 12. 50. c Rom. 6. 3. 4. 1. Cor. 1. Ephes. 4. 55. Galat. 2. 12. 1. Pet. 3. 21.

De variis Baptismi nominibus vide Gregor. Naz. in or. 39. in sancta lumina. Clem. Alex. 1. 1. Pedag. c. 6.

gio-

Dionysius Areop. cap. 3. de Eccl. Hierarc. illuminationem vocavit.

^a Heb. 10. 32. & cap. 6. 4.

Expurgatio, Sepulch. Crux Christi, Plauta io.

^b 1. Cor. 5. 7.

^c Rom. 6. 4.

S. Dionys. de Eccl. Hierarc. 2. 12.

gionis fidem profiteantur, D. Augustinus testatur. Alii verò, quia fide corda nostra illuminantur, quam in Baptismo profiteamur, hoc Sacramentum illuminationem vocarunt: nam & Apostolus inquit: *a Rememoramin pristinos dies, in quibus illuminati, magnum certamen sustinuistis passionum*; tempus nimirum, quo baptizati erant, significans. Chrysostomus præterea in oratione, quam ad (1) baptizandos habuit, tum expurgationem, quia per Baptismum *b* expurgamus vetus fermentum, ut simus nova conspersio: tum sepulturam, *c* tum plantationem, tum crucem Christi nominat: quarum omnium appellationum causam ex Epistola ad Romanos scripta licet colligere. Cur autem D. Dionysius principium sanctissimorum mandatorum vocaverit, perspicuum est; cum hoc Sacramentum veluti janua sit, qua in Christianæ vitæ societatem ingredimur, atque ab eo divinis præceptis obtemperandi initium (2) facimus. Atque hæc de nomine breviter exponenda erunt.

5. *Quæ sit Baptismi definitio.*

Quod autem ad rei definitionem attinet, etsi multæ ex sacris scriptoribus afferri possunt, illa tamen aptior & commodior esse videbitur, quam ex verbis Domini apud Joannem, & Apostoli ad Ephesios licet intelligere. Nam cum Salvator dicat: *d Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei*; & Apostolus cum de Ecclesia loqueretur; *e Mundans eam lavacro aquæ (3) in verbo*; ita fit ut rectè & appositè definiatur, Baptismum esse Sacramentum regenerationis per aquam in verbo. *f* Natura enim ex Adam filii iræ nascimur; per Baptismum verò in Christo, filii misericordiæ renascimur; siquidem *g* dedit hominibus potestatem filios Dei fieri, iis qui credunt in nomine ejus, qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt.

6. *Qua ratione Baptismi Sacramentum perficiatur.*

Sed quibuscumque tandem verbis Baptismi naturam explicari contigerit, docendus erit populus hoc Sacramentum confici ablutione, cui ex Domini Salvatoris ins-

(1) *Ad Baptizandos, sive ad Illuminandos*, apud PP. Maur. non *Baptizatos*, ut in Edit. Rom. & Ven. an. iq.

(2) *Facimus* Edit. Vat. *facimus*, & quidem multò meliùs.

(3) *In verbo* Edit. Pat. addit. *vire*, ut est in text. Apostoli.

instituto certa & solemnia verba necessariò adhibentur, quemadmodum semper Sancti Patres docuerunt: Quod apertissimo illo D. Augustini testimonio demonstratur: *Accedit verbum ad elementum, & fit Sacramentum.* Id verò eo diligentius monere oportebit, ne fortè fideles in eum errorem inducantur, ut existiment, quod vulgò dici solitum est, aquam ipsam, quæ ad conficiendum Baptismum in sacro fonte asservatur, Sacramentum esse. Tunc enim Sacramentum Baptismi dicendum est, cum aqua ad abluendum aliquem, additis verbis, quæ à Domino instituta sunt, re ipsa utimur. Jam verò quoniam singula Sacramenta ex materia & forma constitui initio diximus, cum generatim de omnibus Sacramentis ageretur; idcirco, quæ utraque sit in Baptismo, à Pastoribus declarandum erit.

7. *Quæ sit propria Baptismi materia.*

Materiam igitur sive elementum hujus Sacramenti, esse omne naturalis aquæ genus, sive ea maris sit, sive fluvii, sive paludis, sive putei, aut fontis, quæ sine ulla adjunctione aqua dici solet. Nam & Salvator docuit: *a Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei*; & Apostolus inquit: *b Ecclesiam lavacro aquæ mundatam esse*; & in B. Joannis epistola scriptum legimus: *c Tres sunt, qui testimonium dant in terra, spiritus, & aqua, & sanguis*; quod etiam *d* aliis sacrarum litterarum testimoniis comprobatur.

8. *Locus Divi Matthæi de Baptismo ignis exponitur.*

Quod verò à Joanne Baptista dictum est, venturum esse Dominum, *e* qui baptizaret in Spiritu Sancto & igne, id quidem nullo modo de Baptismi materia intelligendum est, sed vel ad intimum Spiritus Sancti effectum, vel certè ad miraculum referri debet, *f* quod die Pentecostes apparuit cum Spiritus Sanctus è cælo in Apostolos ignis specie delapsus est: de quo alio loco Christus Dominus noster prædixit: *g Joannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizabimini Spiritu Sancto, non post multos hos dies.*

9. *Quibus figuris & Prophetiis vis aquarum Baptismi sit demonstrata.*

Verum idem quoque à Domino tum figuris, tum Prophetarum oraculis significatum esse, ex divinis Scripturis animadvertimus. Diluvium enim, *h* quo mundus purgatus est, quòd *i* multa malitia hominum esset in terra, & cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum, hu-

Chrysost. Hom. 24. in Joan. Aug. 1. 6. contra Don. c. 25. Conc. Flor. & Trid. D. Aug. tract. 30. in Joann.

Aqua non potest dici Sacramentum, sed ablutio.

De materia Baptismi sess. 7. Conc. Trid. de Baptismo can. 2. Conc. Flor.

^a Joan. 3. 5.

^b Ephes. 5. 8.

^c 1. Joan. 5. 1.

^d Act. 8. 10. 47. Heb. 10. 2. & 1. Pet. 3. 20.

^e Matth. 3. 12.

Sic exponit Hier. in Mat.

^f Act. 2. 7.

Sess. 7. Conc. Trid. de Baptismo, can. 1.

^g Act. 1. 5.

Amib. lib. 1. de Sacrament. c. 5. & 6. & lib. 2. per totum.

^h Gen. 7. 1.

Diluvium, olim Baptismum representavit.

ⁱ Gen. 6. 5.

hujus aquæ figuram & similitudinem gessisse, Apostolorum Princeps *a* in priori epistola ostendit. *b* Et maris rubri transitum ejusdem aquæ significationem habuisse, *c* D. Paulus ad Corinth. scribens exposuit. Ut interim omittamus, *d* tum Naaman Syrii ablutionem, *e* tum probaticæ piscinæ admirabilem vim, & alia id genus multa, in quibus hujus mysterii symbolum inesse facile apparet.

De prædictionibus autem dubitare nemo potest, quia aquæ illæ, ad quas tam liberaliter *f* Isaias Propheta omnes sitientes invitat, *g* vel quas è templo egredientes Ezechiel in spiritu vidit (1), tum præterea fons ille, quem domui David & habitantibus Hierusalem paratum in ablutionem peccatoris & menstruatæ *h* Zacharias prænuñtiavit, ad salutem Baptismi aquam indicandam atque exprimendam pertineant.

10. *Cur aqua ad Baptismum conficiendum potius uti voluerit Deus, quam alia materia.*

Quantum verò Baptismi naturæ & virtuti consentaneum fuerit, ut ejus propria materia aqua institueretur, pluribus quidem rationibus D. Hieronymus ad Oceanum scribens demonstravit. Sed quod ad hunc locum attinet, Pastores dicere in primis poterunt, quoniam hoc Sacramentum omnibus sine ulla exceptione ad consequendam vitam necessarium erat, idcirco aquæ materiam, quæ (2) numquam non presto est, atque ab omnibus facile parari potest, maximè idoneam fuisse. Deinde aqua effectum Baptismi maximè significat: ut enim aqua sordes abluit, ita etiam Baptismi vim atque efficientiam, quo peccatorum maculæ eluuntur, optimè demonstrat. Accedit illud, quòd, quemadmodum aqua refrigerandis corporibus aptissima est, sic Baptismo cupiditatum ardor magna ex parte restinguitur.

11. *Aquæ simplici & naturali, quare Chrisma adjiciatur.*

Illud verò animadvertendum est: quamvis aqua simplex, quæ nihil aliud admixtum habet, materia apta sit ad hoc Sacramentum conficiendum, quoties scilicet Baptismi ministrandi necessitas indicat; tamen ex Apostolorum traditione, semper in Catholica Ecclesia observatum esse, ut, cum solemnibus cæremoniis Baptismus conficitur, sacrum etiam Chrisma addatur, quo Baptis-

(1) *Tum præterea*) Vox *tum* deest in Edit. Pat. & quidem redundans videtur in Rom.

(2) *Nunquam*) Edit. Pat. *usquam*.

mi effectum magis declarari perspicuum est. Docendus quoque erit populus, etsi aliquando incertum esse potest, utrum hæc, an illa vera aqua sit, qualem Sacramenti perfectio requirat, hoc tamen pro certo habendum esse nunquam ex alia materia, quam ex aquæ naturalis liquore, Baptismi Sacramentum ulla ratione confici posse.

12. *Quare promiscuè omnibus fidelibus perfecta Baptismi forma clarè exponenda sit.*

Sed duarum partium, ex quibus Baptismus constare debet, postquam altera, hoc est materia, diligenter explicata fuerit, studebunt Pastores eadem diligentia formam etiam tradere, quæ est altera ejus pars maximè necessaria. In hujus autem Sacramenti explicatione eo majori cura & studio elaborandum putabunt; quòd tam sancti mysterii notitia non solum sua sponte fideles vehementer delectare potest, quod quidem in omni divitiarum rerum scientia communiter evenit, verum etiam ad usus ferè quotidianos summoperè expetenda est. Cum enim sæpè incidant tempora, quemadmodum suo loco planius dicetur, in quibus tum ab aliis de populo, tum sæpius à mulierculis Baptismus ministrari oporteat ita fit ut promiscuè omnibus fidelibus ea, quæ ad hujus Sacramenti substantiam pertinent, cognita & perspecta esse debeant.

13. *Quæ sit perfecta & absoluta hujus Sacramenti forma.*

Quare dilucidis & apertis verbis, quæ facile percipi ab omnibus possint, Pastores docebunt, hanc esse perfectam & absolutam Baptismi formam: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Ita enim à Domino & Salvatore nostro traditum est, cum Apostolis apud Mathæum præcepit: *a Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Ex illo autem verbo, *Baptizantes, Catholica* Ecclesia divinitus edocta optimè intellexit, in hujus Sacramenti forma actionem ministri exprimendam esse: quod quidem fit, cum dicitur: *Ego te baptizo.* Ac quoniam præter ministros, tum illius personam qui baptizatur, tum principalem causam, quæ Baptismus efficit, significare oportebat; idcirco illud pronomen *Te*, & distincta divinarum personarum nomina adduntur, ut absoluta Sacramenti forma iis verbis concludatur, quæ modò exposita sunt: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Neque enim sola Filii persona de quo à Joanne scribitur: *b Hic est, qui baptizat:* sed simul omnes Sanctæ Trinitatis personæ

Quam sæpè, & quanta cura Baptismi natura sit inculcanda.

Aug. lib. 6. contra Donat. c. 25.
Greg. Naz. orat. 30.

Baptismi forma.

a Matth. 28. 19. 20

Actio ministeri in Baptismo ex Christi verbo esse necessaria colligitur.

Persona, quæ baptizatur.

Principalis causa sanctificationis est Sancta Trinitas.

b Joan 1.

a 1. Petr. 3. 21.
Mare Rubrum.
b Exod. 14. 21.
c 1. Cor. 10.
Naaman ab utro.
d 4. Reg. 5. 1.
e Joan. 9. 1.
f Prob. i. a piscina.
Vini aquarum Baptismi præv. in Isai.
g Isai. 55. 1.
h Zach. 14. 1.

b Zach. 14. 1.

Aquæ usus in Baptismo quam sit naturæ consentaneus, & conveniens. S. Hieron. ep. 83. tom. 2. vide D. Thom. 3. p. q. 46. art. 3. prima ratio.

Secunda ratio.

Tertia ratio.

Aquæ simplici & naturali cur Chrisma adjiciatur, vide Amb. l. de Sacram. c. 2. & l. 3. c. 1. Innoc. l. 1. Decreto tit. 1. c. 1. Cum v. misset. Dam. l. 3. c. 10. in fin.

Amb. lib. 1. de Spiritu Sancto, cap. 24. & lib. 2. de Sacram. c. 7. In forma Baptismi quid nomen significet.

Ignorantia linguæ latinæ, mutans Baptismi verba, verum confer: Baptisma. Summa Conciliorum, f. l. 229. Bernardus ep. 149. Græcorum baptizandi ratio Alex. de Als. 4. p. q. 13. memb. 3. art. 2. Conc. Florent. in doctrina de Sacram.

D. Thom. in 3. p. q. 66. art. 6. a Act. 2. 38. 16. & 10. 48. Baptizabant Apostoli in nomine Christi, hoc est in forma tradita Christo. Matth. 28.

Dam. l. 4. c. 10.

S. Amb. lib. 1. de Spiritu Sancto, c. 3. Cum nomen Jesus a Joanne, totam Dei maiestatem veneramur. Petrus Chrysologus, serm. 144.

næ ad Baptismi Sacramentum operantur. Quod autem in Nomina, non in Nominibus dictum est, hoc planè declarat unam Trinitatis naturam & divinitatem. Etenim hoc loco *Nomen* ad personas non refertur, sed divinam substantiam, virtutem & potestatem, quæ una & eadem est in tribus personis, significat.

14. An in forma Baptismi verba omnia perinde sint necessaria.

Sed in hac forma, quam integram & perfectam esse ostendimus, observandum est, quædam prorsus necessaria esse, quæ si omittantur, Sacramentum confici non potest: quædam verò non ita necessaria, ut si desint, Sacramenti ratio non constet: cujusmodi est vox illa, *Ego*: cujus vis in verbo *Baptizo* continetur. Imò verò in Ecclesia Græcorum variata dicendi ratione prætermitti consuevit: propterea quòd nullam fieri oportere ministri mentionem judicaverunt. Ex quo factum est, ut in Baptismo hac forma passim utantur: *Baptizetur servus Christi in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*; à quibus tamen perfectè Sacramentum ministrari, ex Concilii Florentini sententia & definitione apparet: cum iis verbis satis explicetur id, quod ad Baptismi veritatem attinet, nimirum ablutio, quæ tunc re ipsa peragitur.

15. Quomodo Apostoli in nomine Christi baptizaverint.

Quòd si etiam aliquando tempus fuisse dicendum est, cum Apostoli *a* in nomine tantum Domini Jesu Christi baptizarent, id quidem Spiritus Sancti afflatu eos fecisse exploratum nobis esse debet, ut initio nascentis Ecclesiæ, Jesu Christi nomen prædicatio illustrior fieret: divinaque & immensa ejus potestas magis celebraretur. Deinde verò rem penitus introsipientes, facillè intelligemus, nullam earum partium in ea forma desiderari, quæ ab ipso Salvatore præscriptæ sunt. Qui enim Jesum Christum dicit, simul etiam Patris personam à quo unctus est, & Spiritum Sanctum quo unctus est, significat.

16. Apostolos in nomine Christi, tacitis aliis duabus personis Trinitatis, nunquam baptizasse credendum est.

Quamquam dubium fortasse videri potest, an hujusmodi forma Apostoli aliquem baptizaverint, si Ambrosii & Basilii sanctissimorum & gravissimorum Patrum auctoritatem sequi volumus; qui ita Baptismum in nomine Jesu Christi interpretati sunt, ut dixerint, iis verbis significari Baptismum, non qui à Joanne, sed qui à Christo Domino traditus esset: tametsi à communi & usi-

usitata forma, quæ distincta trium personarum nomina continet, Apostoli non discederent. Atque hoc loquendi genere Paulus etiam in Epistola ad Galatas usus videtur, cum inquit, *a* *Quicumque in Christo baptizati estis, Christum induistis*, ut significaret, in fide Christi, nec alia tamen forma, quam idem Salvator & Dominus noster servandum præceperat, baptizatos esse. Hactenus igitur de materia & forma, quæ ad Baptismi substantiam maximè pertinent, fideles docere satis fuerit.

17. Quo pacto in hoc regenerationis mysterio fieri debeat ablutio.

Quoniam verò in hoc Sacramento conficiendo legitime etiam ablutionis rationem servare oportet; idcirco ejus quoque partis doctrina à Pastoribus tradenda est, atque ab eis breviter explicandum, communi Ecclesiæ more & consuetudine receptum esse, ut Baptismus uno aliquo ex tribus modis confici posset. Nam qui hoc Sacramento initiari debent, vel in aqua merguntur, vel aqua in eos infunditur, vel aquæ aspersione tinguntur. Ex his autem ritibus quicumque servetur, Baptismus verè perfici credendum est. Aqua enim in Baptismo adhibetur ad significandam animæ ablutionem, quam efficit; quare Baptismus ab *b* Apostolo lavacrum appellatus est. Ablutio autem non magis fit, cum aliquis aqua mergitur, quod dià à primis temporibus in Ecclesia observatum animadvertimus; quàm vel aquæ effusione, quod nunc in frequenti usu positum videmus; vel aspersione, quemadmodum *c* à Petro factum esse colligitur, cum uno die tria millia hominum ad fidei veritatem traduxit, & baptizavit.

18. Unica ne ablutio requiratur, an trina?

Utrum verò unica, an trina ablutio fiat, nihil referre existimandum est. Utrovis enim modo & antea in Ecclesia Baptismus verè confectum esse: & nunc confici posse, ex Divi Gregorii Magni epistola ad Leandrum scripta satis apparet. Retinendus est tamen à fidelibus is ritus, quem unusquisque in sua Ecclesia servari animadverterit.

19. Quare caput hic potissimum abluatur.

Atque illud præcipuè monere oportet, non quamlibet corporis partem, sed potissimum caput, in quo omnes tum interiores, tum externi sensus vigent, abluendum, simulque ab eo, qui baptizat, non ante aut post ablutionem, verba Sacramenti, quæ formam continent, sed eodem tempore, quo ablutio ipsa peragitur, pronuntianda esse.

Gal. 3. 27. 1. Cor. 12.

Ablutio Baptismi tribus modis fieri potest. D. Th. in 1. p. q. 66. art. 7.

b Ephes. 5. 26. Lavacrum regenerationis. Trina mersio fuit in usu. Aug. tempore.

c Act. 2. 41.

Una ne, an trina ablutio fieri debeat? cap. 49. Act. Apostolorum.

Conc. Tolet. IV. can. 7. Dion. lib. de Eccles. Hier. c. 4. D. Thom. in 3. p. q. 66. art. 7. ad 3. Verba Sacramenti eodem tempore quo abluatur caput, pronuntianda sunt.

Ps. 28. Dominus super aquas.

20. *Christus ne Baptismum ante, an post passionem instituerit?*

Duo tempora institutio- nis Baptismi.

D. Thom. in 3. p. q. 66. art. 2.

Quando Christus Bap- tismum instituerit.

a Matth. 3. 16.

D. Greg. Naz. orat. in Natal. Salvatoris circa fin.

Amb. serm. 15. & 21. super Beati Immaculati Aug. serm. 29. 36. & 37. de Tempore.

Aquæ is per Christum est aucta.

Tota Trinitas in Bap- tismo Christi præsens suum nomen declaravit.

b Matth. 3. 17.

Marci 1. 10.

c Lucæ 3. 21.

Aug. serm. 36. de Tempore.

Baptismus ante Chris- ti passionem fuit quidem usitatus, postea tamen vim suam accepit.

Lex de Baptismo sus- cipiendi quando lata fuerit.

d Matth. 28. 19.

Marci 16. 15. 16.

Quando Baptismus homines obligare cœpit.

e 1. Pet. 1. 3.

f Ephes. 5. 25. 26.

His expositis, convenit præterea docere, atque in memoriam fidelium reducere, Baptismum, quemadmo- dum & reliqua Sacramenta, à Christo Domino institu- tum esse. Hoc igitur Pastores frequenter docebunt, expli- cabuntque duo diversa tempora Baptismi notanda esse: alterum, cum Salvator eum instituit: alterum, cum lex de eo suscipiendo sancita est. Ac quod ad primum atti- net, tunc à Domino hoc Sacramentum institutum esse perspicitur, cum ipse à a Joanne baptizatus sanctifican- di virtutem aquæ tribuit. Testantur enim Sancti Grego- rius Nanzianzenus & Augustinus, eo tempore aquæ vim generandi in spiritualem scilicet vitam, datam esse. Et alio loco ita scriptum reliquit: *Ex quo Chris- tus in aqua mergitur, ex eo omnia peccata abiit aqua.* Et alibi: *Baptizatur Dominus, non mundari indi- gens: sed tactu mundæ carnis aquas mundans, ut vim abluendi habeant.* Atque ad eam rem illud maximo ar- gumento esse potuit, quod tunc Sanctissima Trinitas in cujus nomine Baptismus conficitur, nomen suum præ- sens declaravit. b Vox enim Patris audita est; Filii per- sona aderat; & Spiritus Sanctus in columbæ specie des- cendit; præterea cœli aperti sunt, quo nobis jam per Baptismum licet ascendere. Quod si quis scire cupiat, quam ratione tanta & tan divina virtus à Domino aquis tributa sit, id quidem humanam intelligentiam su- perat: hoc verò satis percipi à nobis potest, Baptismo à Domino suscepto, sanctissimi & purissimi ejus cor- poris tactu, aquam ad Baptismi salutarem usum con- secratam esse; ita tamen, ut hoc Sacramentum, etsi ante Passionem institutum fuerit, à Passione tamen, quæ om- nium Christi actionum tamquam finis erat, vim & effi- cientiam duxisse, credendum sit.

21. *Quando lex Baptismi homines obligare cœperit.*

Sed de altero etiam, quo scilicet tempore lex de Baptismo lata fuerit, nullus dubitandi locus relinquitur. Nam inter sacros Scriptores convenit, post Domini re- surrectionem, cum Apostolus præcepit: *d Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*, ex eo tempore omnes homines, qui salutem æternam consecuturi erant, lege de Baptismo tenenti cœpisse. Quod quidem ex Apostolorum Principis auctoritate colligitur; cum inquit: *e Regeneravit nos in spem vivam per resurrectionem Jesu Christi ex mortuis.* Idemque ex illo Pauli loco, *f Se ipsum tradidit pro ea,*

ut

ut illam sanctificaret, (cum de Ecclesia loqueretur) mun- dans eam lavacro aquæ in verbo, licet cognoscere. Uter- que enim Baptismi obligationem ad tempus, quod mor- tem Domini consecutum est, videtur retulisse: ut du- bitandum nullo modo sit, verba etiam illa Salvatoris, *a Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei*, id ipsum tempus spectas- se, quod post passionem futurum erat.

22. *Sacramentum Baptismi in quanta veneratione ha- bendum.*

Ex iis igitur, si accuratè à Pastoribus tractentur, haud dubium esse potest, quin fideles maximam in hoc Sacramento dignitatem agnoscant, ac summa animi pie- tate venerentur: præsertim verò cum cogitarint præ- clara illa & amplissima munera, quæ cum Christus Dominus baptizaretur, miraculorum significationibus de- clarata sunt, singulis, cum baptizantur, intima Spiritus Sancti virtute donari atque impertiri. Ut enim, si quemadmodum b Elisæi puero contigit, nobis oculi ita aperirentur, ut cœlestes res intueri possemus, nemo adeo communi sensu carere putandus esset, quem divina Bap- tismi mysteria in maximam admirationem non traduce- rent, cur idem etiam eventurum non existimemus, cum à Pastoribus hujus Sacramenti divitiæ ita expositæ fue- rint, ut eas fideles si non corporis oculis, ac mentis acie, fidei splendore illuminatæ, contemplari queant?

33. *Quot hominum genera Baptismum administrare possint.*

Jam verò à quibus ministris hoc Sacramentum con- ficiatur, non utiliter modò, sed necessariò tradendum videtur; tum ut ii, quibus præcipuè hoc munus com- missum est, illud sanctè & religiosè curare studeant: tum, ut ne quis tamquam fines suos egressus, in alienam possessionem intempestivè ingrediatur, vel superbè ir- rumpat; cum in omnibus ordinem servandum esse e Apostolus admoneat. Doceantur igitur fideles, triplicem esse eorum ordinem: ac in primo quidem Episcopos & Sacerdotes collocandos esse, quibus datum est, ut jure suo, non extraordinaria aliqua potestate, hoc munus exercent. Iis enim in Apostolis præceptum est à Domi- no, *d Euntes baptizate.* Quamvis Episcopi, ne gravio- rem illam docendi populi curam deserere cogerentur, e Baptismi ministerium Sacerdotibus relinquere soliti essent. Quòd verò Sacerdotes jure suo hanc functionem exer- ceant, ita ut præsentè etiam Episcopo ministrare Bap- tismum possint, ex doctrina Patrum, & usu Ecclesiæ constat. Nam, cum ad Eucharistiam consecrandam insti-

12

tu-

a Joan. 3. 5.

Quanta munera in Bap- tismo conferantur ex his, quæ in Christi Baptismo eveniunt, docet D. Th. in 3. p. q. 39. art. 5. & 6.

b 4. Reg. 6. 17.

Non homo, sed Christus est, qui baptizat: sacer- dos verò legatione tan- tum pro Christo fungitur.

Joan. 1. Super quem &c Cyprino de Bap- tismo Christi circa prin- cip. Et dicitur: Ego te bap- tizo in nomine &c.

e 1. Cor. 14.

Triplex ordo ministri- rum Baptismi. Primus ordo est Episcoporum & Sacerdotum.

Isid. lib. 2. de Officio Eccles. cap. 24.

d Matth. 28. 19.

e 1. Cor. 1. 17.

Sacerdotum proprium est Baptismum conferre. D. Thom. in 3. p. q. 67. art. 2.